

Sağlık İletişimi Kapsamında “Hastane Radyoculuğu” Whipps Cross Hospital Radio

Fırat Tufan¹

Öz

İnsan, ruhen ve bedenen daha iyi koşullarda yaşamak için tarih boyunca harcadığı çaba ve girişimlerle, sağlıkla ilgili her konuda önemli aşamalar kaydetmiştir. İletişim ise çeşitli duygu, düşünce, haber ve bilginin paylaşılması yoluyla insanlığın bugün ulaştığı olduğu medeniyette kilit konumdur. Sağlık iletişimi kavramı, kişilerarası iletişim kapsamında değerlendirilebileceği gibi kitle iletişiminin de konusuna girmektedir. Radyonun esnek, erişilebilir ve kolay uyarlabilir yapısı, ilk yılları itibarıyla bir kitle iletişim aracı olarak toplumsal yaşamımızın her alanında uygulama alanı bulmasını kolaylaştırmıştır. Dünyada 1920’lerde ilk örneklerine rastlanan “hastane radyoculuğu” uygulamalarına, özellikle internet teknolojilerinin yaygınlaşması sonucunda başta İngiltere olmak üzere Avustralya, Amerika, Hollanda, Almanya, Fransa, Norveç ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde sıklıkla rastlanmaktadır. Sağlık iletişimi uygulamalarının yayıncılık faaliyeti kapsamında hayat bulduğu hastane radyo yayıncılık uygulamasının Türkiye’de herhangi bir tarihi bulunmamaktadır. Çalışma kapsamında, İngiltere Londra’da bulunan ve bir “hastane radyosu” olarak hizmet gören ‘Whipps Cross’ Hastane Radyosu, örnek olay incelemesi olarak ele alınmıştır. Nitel araştırma yöntemi kapsamında, derinlemesine mülakat tekniğiyle elde edilen veriler, “hastane radyoculuğu”nun uygulanış biçimini ve kapsamını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Hastane Radyoculuğu, Sağlık İletişimi, Kişilerarası İletişim, Whipps Cross Hospital Radio, Örnek Olay İncelemesi

“Hospital Radio” within the scope of Health Communication: “Whipps Cross Hospital Radio”

Abstract

Human has made important strides in every aspect of health with their efforts and initiatives throughout history to live in better conditions spiritually and physically. Communication is the key to civilization in which societies have reached today through the sharing of various feelings, thoughts, news, and information. Health communication concept can be evaluated within the scope of interpersonal communication as well as in the context of mass communication. The flexible, accessible and easily adaptable nature of the radio has made it easier to find application area in all areas of our social life as a means of mass communication since its early years. The first examples of hospital radio broadcasting practices in the world date back to the 1920s. Today, especially as a result of the widespread use of internet technologies, hospital radio broadcasting practices are frequently observed in countries such as Australia, USA,

¹ Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi

Holland, Germany, France, Norway, New Zealand, and in particular England. There is no history of hospital radio broadcasting, which is a health communication application within the broadcasting, in Turkey. In the scope of the study, Whipps Cross Hospital Radio in London was considered as a case study. Within the scope of the qualitative research method, the data obtained by the in-depth interview technique revealed the practice form and scope of the hospital radio.

Keywords: Hospital Radio, Health Communication, Interpersonal Communication, Whipps Cross Hospital Radio, Case Study

Giriş

Etkili bir iletişim, insan yaşamının her alanına önemli katkılar sunarken, sağlık etkili iletişimin özellikle önemsenmesini gerektiren bir alandır. İyi bir iletişim, tüm sağlık paydaşlarına azımsanmayacak ölçüde yarar sağlar. Doğru ve etkili iletişim becerileri olan sağlık görevlileri tarafından tedavi edilen hastaların, daha iyi tedavi çıktıklarına sahip olduklarını gösteren pek çok çalışma mevcuttur. Gerek bireysel manada gerekse daha geniş uygulama alanına sahip halk sağlığı kapsamında, etki düzeyi düşük, manipülatif ve noksan olan bir iletişim sürecinin hastalar üzerinde, ilgisizlik, tedaviyi kabul etmeme ya da psikolojik olarak iyileşme sürecine karşı yeterli motivasyonu gösterememe gibi sorunlara sebep olduğu da bilinmektedir.

Sağlık iletişimi uygulamaları; iletişim, psikoloji, sosyoloji, eczacılık, istatistik, işletme ve yönetim gibi pek çok disipline ait pratiklerin çözüm önerilerini ve dinamiklerini içerir. Sağlık iletişimi uygulamalarının temel amacı; başta hastalar olmak üzere, tüm sağlık paydaşlarının sağlıklı ilgili süreçlerde, olması istenene ve olması gerekene en etkili yolla ulaşmalarını sağlamaktır. Bu süreçteki tüm girişimler, hastaların tedavi süreçlerinde ve daha iyi sağlık koşullarının toplumca bilinmesi ve desteklenmesi üzerinde teşvik edici role sahiptir.

Radyonun yayıncılık potansiyeli, daha ilk yılları itibarı ile uygulayıcıları tarafından keşfedilmiş olup, sağlık alanında hastane radyosu kimliğiyle uygulamaya konmuştur. Radyonun kolay uyarlanabilen yapısı, erişilebilir olma özelliği ve bireyler/toplumlar üzerinde yarattığı etki, sağlık alanında da uzun yıllardır teşvik edilen önemli bir yayıncılık türüne dayanak oluşturmuştur. Hastane radyoculuğu uygulamaları sağlık iletişimi pratiklerinin kitle iletişim araçlarınınca gerçekleştirilmesine verilebilecek ilk örnektir. Hastane radyolarının hastalar üzerindeki, özellikle psikososyal tedavi süreçlerine yönelik etkileri, uzun yıllardır pek çok bilim insanı tarafından merak edilmiş olup, bu yolla elde edilen olumlu sonuçlar önemli bir literatür oluşturmaktadır.

Bu çalışma, “hastane radyoculuğu” uygulamalarını sağlık iletişimi kapsamında incelemektedir. Çalışma aynı zamanda, Türkiye’de doğrudan hastane radyo yayıncılığı ile ilgili uygulamalı ya da kuramsal, kapsamlı herhangi bir örnek bulunmadığından, bir ilk çalışmadır.

1. Sağlık İletişimi

İletişim teknolojisindeki ilerlemeler, bireyleri ve grupları sağlıkla ilgili bilgilendirmeye, sağlık çalışanlarının uygulama kalitesini önemli ölçüde artırmaya ve insanların sağlık bilgi ve hizmetlerine erişimindeki eşitsizlikleri gidermeye yönelik yeni ve heyecan verici fırsatlar sunmaktadır. Bununla birlikte, bu sonuçların sağlanması için bu teknolojilerin uygun bir şekilde kullanılması ve yönetilmesi gerekmektedir.

Sağlık iletişimi, halk sağlığının geliştirilmesi için kabul görmüş bir araç haline gelmiştir. Sağlıkla ilgili iletişim ilkeleri; sağlık planları, hastaları tıbbi bakım ya da tedavi seçenekleri konusunda eğitmek, sağlıkla ilgili ürünlerin pazarlanması gibi çeşitli hastalık önleme ve kontrol stratejileri için sıklıkla kullanılmaktadır (Thomas, 2006: 4).

Medyanın sağlıkla ilgili inanışları, tutumları, davranışları etkileyen ve biçimlendiren rolü, sağlık iletişimi alanında yeterince belgelenmiştir (Parrott, 2004). Sağlık iletişimi ile ilgili ilk araştırmalar, daha çok kitle iletişim araçları aracılığıyla, sağlıkla ilgili bilgileri topluma yaymak, sağlıkla ilgili inanışları ve tutumları biçimlendirmek ve tüm bunları zamanında topluma ulaştırmakla ilgilenmekteydi (Salmon&Atkin, 2003). Sonraları, sağlık iletişimi araştırmacıları medya yoluyla, eğlence-egitim kavramlarını birbiri içerisine geçirecek üretilebilecek eğlenceye dayalı stratejik sağlık mesajlarının izler-kitleye ulaştırılmasıyla ilgilendiler. Bu süreç sonunda, sağlık iletişimi araştırmacıları, kitle iletişim araçlarının sağlıkla ilgili amaçlarla kullanılmasına yönelik stratejik bir yaklaşım benimsemeye başladılar. Stratejik yaklaşımı yönlendiren temel bileşenlerden biri, sağlık tüketicilerinin kitle iletişim araçlarını, ihtiyaçlarını tatmin etmek için kullandıklarının farkında olmaları ekseninde şekillenmekteydi (Parker&Thorson, 2009: 70).

Sağlık iletişimi, halk sağlığı kapsamında hem kâr amacı gütmeyen kuruluşlarca hem de özel sektör organizasyonlarında giderek ön plana çıkan ve hızla gelişen bir alandır. Alanın yeni, dinamik ve disiplinlerarası yapısı, sağlık iletişiminin tam olarak neye karşılık geldiğiyle ilgili farklı tanımlar ortaya çıkarmaktadır. Bununla birlikte, yapılan tanımlara bakıldığında sağlık iletişimi; bireyleri, toplulukları, sağlık uzmanlarını, politika yapıcıları ve iletişim olanaklarını kapsayan ve tüm bunların birbirini etkilemesi, desteklemesi ve güçlendirmesi sonucu, yeni sosyal davranış özellikleri ve organizasyonel yapılar ortaya koyabilen bir role sahiptir. Sağlık iletişimi, toplumun sağlıkla ilgili endişelerini gidermeye yönelik çalışmalar içeren ve kamunun gündeminde bulunan sağlık sorunlarıyla ilgili bilgi sağlayan önemli bir stratejidir.

Sağlık iletişimi çok yönlü ve disiplinlerarası bir araştırma, teori ve uygulama alanıdır. Toplumsal sağlığın geliştirilmesine yönelik bireylerin ya da toplulukların sağlıkla ilgili kararları üzerinde etki bırakan iletişim stratejilerini içerir. Sağlık iletişimi alanı, bireyleri, toplulukları, sağlık profesyonellerini, hastaları, karar vericileri, organizasyonları, özel grupları ve halkı etkilemek, onlarla etkileşim kurmak, onları güçlendirmek ve desteklemek için sağlıkla ilgili bilgi, fikir ve yöntem alışverişinde bulunarak farklı nüfuslara ve gruplara ulaşmakla ilgilenmektedir (Schiavo, 2014: 9).

Bir alt disiplin olarak sağlık iletişimi, küçük, orta ve büyük ölçekte sağlık çözümlerinin geliştirilmesine yönelik iletişim ilkeleri, süreçleri ve mesajları olarak tanımlanabilir (Du pre, 2005; Dutta, 2007). Sağlık iletişimi, topluma sağlık hizmeti ulaştırmanın ve halk sağlığı uygulamaları geliştirmenin merkezi sosyal bir sürecidir (Kreps 1988: 238). Bir diğer tanıma göre sağlık iletişimi, sağlık ve sağlık hizmetleri açısından bireysel ve toplumsal bilgi, tutum ve uygulamaları ve bu yönde kullanılan iletişim stratejilerini kapsar. Sağlık iletişimi alanı, iletişim ve sağlık arasındaki etkileşimi temsil etmekte ve hem bireysel hem de kamu sağlığını iyileştirmek için giderek daha gerekli bir unsur olarak görülmektedir. Sağlık iletişimi, hastalık önleme ve sağlığın teşviki ve geliştirilmesine her açıdan katkıda bulunabilir. Sağlık iletişimi, bireyin farkındalığını, bilgisini, tutumlarını, öz yeterliliğini ve davranış değişikliği becerilerini etkileyebilir (Thomas, 2006: 1,3). Tüm diğer iletişim biçimlerinde olduğu gibi, sağlık iletişimi de ortak bir işaret ve davranış sistemi kullanan iki yönlü bilgi alışverişi üzerine kurulmalıdır. Erişilebilir olmalı ve paydaşlar arasında karşılıklı anlayış ve sempati duyguları yaratmalıdır (Schiavo, 2014: 4).

Medya, sağlıkla ilgili inançların ve tutumların geliştirilmesinde, sağlıkla ilgili bilgiyi hedef kitleyle buluşturmada ve sağlık okuryazarlığının artırılmasında son derece güçlü bir araçtır. Medyadaki sağlık sunumu önemli bir sosyal etkiye sahiptir; çünkü bu tür bir mesaj, halkın sağlıkla ilgili inançlarını, tutumlarını ve davranışlarını değiştirmede güçlü bir etkiye sahiptir (Marinescu ve Mitu, 2016). Aynı zamanda, davranış değişikliği yaratarak hastalıkların önlenmesinde de etkili bir araçtır. Sağlık iletişimi teorisi, iletişim sürecinin dört temel unsurundan yararlanır. İzler-kitle, mesaj, kaynak ve kanal. Etkili sağlık iletişimi programları, güvenilir kaynaklardan doğru, bilimsel tabanlı mesajlar vererek, izler kitleyi doğru biçimde tanımlar ve önceliklendirir (Freimuth vd. 2000: 337). Sağlık iletişimi, insan ve çevre sağlığına elverişli koşulları teşvik etmek amacıyla bireyleri, büyük toplulukları ve organizasyonları olumlu yönde etkilemek için iletişim tekniklerini ve teknolojilerini kullanır (Maibach ve Holtgrave, 1995: 219-220).

Her ne kadar sağlık iletişimi kavramı, özellikle yeni iletişim teknolojilerinin sunduğu olanaklar sonrasında daha sesli biçimde dile getirilmeye başlansa da geçmiş 1920'lere dayanan "hastane radyoculuğu", bir kitle iletişim aracının doğrudan sağlık iletişimi amacıyla kullanılmasına verilebilecek önemli bir örnektir.

1.1. Sağlık İletişimi Kapsamında "Hastane Radyoculuğu"

Radyo, güçlüklerin üstesinden kolaylıkla gelebilen, kolay uyarlanabilen ve kolay uygulanabilen yapısıyla yıllardır yaşamımızın pek çok alanında yanı başımızda olmuştur. Sınırlı finansal kaynaklarla, gönüllülük esasına dayalı yürütülen topluluk radyolarından biri de "hastane radyoculuğu"dur. 1926'da ilk hastane radyo istasyonu York'ta kurulmuş olup, hastane radyoları bugün hala hastaların yatağına kadar ulaşabilmektedir (Starkey, 2016: 7). İlk yayınlarda, York'ta hastane hastalarına futbol yorumları, kilise hizmetleri ve gramofon kayıtları ile ulaşılmıştır (Jones, 2007).

İngiltere'de kurulmuş olan Hastane Yayıncılık Derneği (The Hospital Broadcasting Association), Birleşik Krallık'ta hastane yayıncılığını destekleyen ve teşvik eden bir yardım kuruluşudur. Organizasyon, yapımcılarından radyo programcısına, refakatçilerinden, gönüllü çocuk bakıcılarına, yöneticilerinden, müteveli sorumlularına kadar neredeyse tamamıyla her yaş ve meslekten olan gönüllülerden oluşmaktadır. İngiltere'de pek çok hastanedeki hastalar, onların iyileşme süreçlerine yardımcı olabilecek, hastanede geçirdikleri süreci daha iyi kılacak özel içeriklerden oluşan yayınlardan faydalanabilmektedir. Gönüllüler, neredeyse 24 saate varan yayınlarıyla, bu süreçte büyük emek harcamaktadır. Hastane yayıncılığını teşvik eden, Hastane Yayıncılık Derneği, üyelerini temsil etmenin yanı sıra onlara çeşitli hizmetler ve tavsiyeler sunmaktadır (The Hospital Broadcasting Association, 2017).

İki yüzün üzerinde radyo istasyonunu temsil eden, her hafta toplam 18 bin 648 saat yayın yapan yardım kuruluşuna, yıllar içinde pek çok yeni hastane radyosu dâhil olmuştur. Bu radyolar, bilgi ve eğlenceyi birlikte sunan, dinleyicilerinin şarkı isteklerini yerine getiren radyolardır. Gönüllüler yönetim kademesinde de görev alabilirler ve yıllar içinde pek çok profesyonel radyo yöneticisinin gönüllü olarak hastane radyolarında görev aldıklarına şahit olunmuştur (Lister vd., 2010: 35).

Sanat ve beşerî bilimlerden destek alınarak yürütülen, giderek artan oranda niteliksel

sağlık araştırmalarına rastlamak mümkündür. Bu çalışmalar kapsamında, hasta kaygılarının derinlemesine araştırılması ve elde edilen verilerin yaygınlaştırılmasıyla ilgilenen önemli oranda bir kitle mevcuttur (Jones, 2007).

Hastalara radyo aracılığı ile hizmet etme fikrinin ilk yıllarında, başarılı uygulamalar gerçekleştirebilmek için öncelikli amaç, hastalara bireysel dinleme olanakları sunabilen cihazlar geliştirebilmektir. 1920'lerin sonlarında üretilen kulaklıklar ve 1932 yılında üretilen 'radyo yastığı' hastaların diğer hastaları rahatsız etmeden müzik veya diğer programları dinlemelerine izin verdi. Sünger bir kauçukla örtülmüş, küçük bir alıcı ile bireysel ses kontrolüne izin veren radyo yastıkları, ordu hastanelerindeki tüm hastalara radyo eğlencesi sağlamak amacıyla kullanılmışlardı. Radyo programları, her bir hastanedeki merkezi bir alıcı grubundan dağıtılırken, yastıklar, hastanın sesi dilediği gibi ayarlaması için bireysel ses kontrol cihazları içeriyordu. Sonraları televizyon hizmeti için de kullanılan bu cihaz yıllar içinde geliştirilerek, hemşire çağrı düğmesi ve diğer eğlence olanaklarıyla da bütünleştirildi (Fuqua, 2003: 247).

Yerel gazetelerin, gazetecilik becerilerini geliştirme konusunda sağladığı olanak gibi, hastane radyoları da uygulamalı radyoculuk becerilerini geliştirme konusunda önemli bir zemin oluşturur. Çoğu hastane radyosu, hastanelerde ve düşkünler evi gibi yerlerde kapalı devre yayıncılık uygulamaları gerçekleştirirken, bazı hastane radyo istasyonlarına ise düşük güçte havadan yayın yapma olanağı verilmiştir. Hastane radyosunun yaygın olarak uygulandığı ülke Birleşik Krallık'tır. Bu radyolarda genellikle profesyonel yayıncılık tecrübesi olmayan yayıncılar, gönüllü olarak görev alırlar. Hastane radyosunda edinilen tecrübe, profesyonel bir radyoda iş bulabilmenin yolunu da açar. Hastane radyoları, bağışlar, hibeler ve üyeliklerle finanse edilir ve radyonun sahip olduğu fiziksel olanaklar ile yayınlarının teknik ve içeriksel kalitesi, radyodan radyoya değişir (Chantler&Stewart, 2009: 24).

"Hastane radyoculuğu" 1920'lerde, hastaların hastanede geçirdikleri sürede yaşadıkları bıkkınlık ve can sıkıntısı duygularının ve tecrit edilmişlik duygusunun giderilmesi amacıyla uygulanmaya başlandı. Bu hizmetin bir diğer amacı ise, hastaların ait oldukları diğer topluluklarla, aileleriyle, arkadaşlarıyla bağlantı içinde kalmalarını sağlamaktır. Sağlık Bakanlıkları tarafından da onaylanan bu yayıncı kuruluşların her biri kendi yayıncılık faaliyetlerini sürdürebilmek için kendi finansal varlıklarını artırmak zorundadırlar. Birçok mevcut radyo şahsiyeti kariyerine 11 bin 500 hastane radyo gönüllülerinden biri olarak başladı ve hastane radyoları, halen radyo istasyonu yöneticileri tarafından potansiyel bir yetenek havuzu olarak kullanılmaktadır (Fleming, 2002: 31).

UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund) ve CRF (Children's Radio Foundation) gibi organizasyonlar radyo yoluyla gençlerin eğitimleri kapsamında, Güney Afrika ülkelerinde özellikle hastanelerde tedavi gören gençlere yönelik HIV salgını ile mücadele yöntemlerini içeren sağlık programlarının hazırlanıp sunulması konusunda çalışmalar yürütmektedir (Odine, 2014: 58). Malawi'de, bir sağlık programı olan 'Umoyo nkukambirana' kapsamında gerçekleştirilen odak grup tartışmasının sonuçları, sağlık bilgilerinin insanlara ulaştırılmasında radyonun etkili bir araç olduğunu göstermektedir (Nyirenda vd. 2016).

Müziğin tedavi edici özelliği ile ilgili çok sayıda araştırma mevcuttur ve bu araştırmaların bir kısmı oldukça karmaşık sonuçlara sahiptir ancak, araştırmaların çoğu, müziğin tedavi edici özelliğini olumlayan niteliktedir. Müziğin fiziksel sağlığımız üzerinde, kan basıncını ve kalp atış hızını düzenleyici, ağrı toleransını artırıcı özelliklere sahip olduğunu kanıtlayan çok sayıda araştırma mevcuttur (bkz. Allen vd., 2001; Khanna & Kotwal, 2010; Mitchell vd., 2006).

Psikososyal sağlık faktörleri açısından, müziğin stres seviyesini, can sıkıntısını azaltmada etkili olduğu ve hastanede geçirilen süre içinde hastanın ruh hali üzerinde olumlu etkilerinin olduğu da bilinmektedir (Evans, 2002). Müziğin yanı sıra, fiziksel ya da sanal anlamda ziyaret edilen, sosyal etkileşim sürecine dahil edilen hastaların, iyileşme süreçlerinde belirli olumlu ilerlemeler olduğu saptanmıştır (Casiday, 2008; Fitzsimons vd., 2014; Galea vd., 2013; Giles, 2009).

Hastane radyolarının, gönüllüler üzerinde de önemli olumlu etkilerinin olduğu bilinmektedir. Mundle ve arkadaşları (2012), insanların öz benlikleriyle gönüllülük süreçlerinde yeni beceriler geliştirdiklerini, başkalarını düşünme konusunda daha fedakâr olduklarını ve bu iki unsurun etkisiyle işlerine daha fazla motive olduklarını söylemektedir. Araştırmalar gönüllü olmanın, benlik saygısı, refah ve sosyal angajman yoluyla gönüllü kişi üzerinde olumlu bir etkisi olabileceğini göstermektedir (Naylor vd., 2013).

Belli başlı bazı araştırmalara ulaşılabilsen de hastane radyolarının bireyler üzerindeki bedensel sağlık çıktıları ile ilgili kısıtlı sayıda araştırma mevcuttur. Mevcut araştırmalar daha çok, hastane radyosunun hastaların özellikle psikososyal durumlarını etkileme potansiyeli olduğunu ortaya koymaktadır. Psikososyal iyileşme, bedensel iyileşme üzerinde dolaylı olarak olumlu etkiye sahiptir.

Hastane Yayıncılığı Derneği (The Hospital Broadcasting Association) (2016) tarafından, hastane radyo yayıncılığının hastaların sağlık durumları üzerindeki etkisine yönelik hastalar, hasta yakınları, hastane personelleri ve hastane radyosu gönüllülerinden oluşan 250'den fazla bireyin sürece dâhil edildiği niceliksel ve niteliksel tekniklerin bir arada kullanıldığı bir araştırma gerçekleştirildi. İngiltere'de dernek üyesi 209 radyonun yarısından fazlası araştırmaya dâhil edildi. Çalışma sonuçları, hastane radyo istasyonlarının bireylerin psikososyal sağlık çıktıları üzerinde çeşitli yollarla etkileri olduğuna dair kanıtlar ortaya koydu. Eğlence aracılığıyla can sıkıntısının azaltılması, sosyal etkileşim aracılığıyla yalnızlık duygusunun giderilmesi, sakinleştirici ve rahatlatıcı etkisiyle anksiyetenin ve hayal kırıklığının azaltılması, ait olma duygusunun aşılınması yoluyla çevresel uyum sorunlarının azaltılması, birey olma duygusunun pekiştirilmesi sonucu benlik sorunlarının giderilmesi, sağlanan bilgi akışıyla sağlık ve mutluluk farkındalığının artırılması gibi çıktılar araştırmanın nihai sonuçlarını oluşturdu. Hastanelerde, hastaların maruz kaldığı sosyal izolasyon, hastaların kaygılarının artmasına neden olabilen bir etken olduğu için, ulaşılan sonuçlar, "hastane radyoculuğu" uygulamalarının önemini bir kez daha ortaya koymuş oldu.

Hastane radyolarının, her bir hasta için harcanan maliyetler üzerinde de olumlu etkisinin olduğu düşünülmektedir. Eğer hastane radyosu, yarattığı olumlu etkilerle, herhangi bir hastanın hastanede kalış süresinden tek bir gün dahi eksiltmeyi başarabilirse,

bu ortalama 400 sterlinlik harcamanın tasarruf edilebileceği anlamına gelmektedir (Georghiou vd., 2014).

2. Whipps Cross Hospital Radio²

Whipps Cross Hastane Radyosu, 1960'ların başında Whipps Cross Hastane Birliği (Whipps Cross Hospital League of Friends)'nin girişimiyle, sadece bir mikrofon ve amplifikatörden oluşan ilkel bir radyo olarak yayıncılığa başladı. Radyonun daha kalıcı ve etkili biçimde hizmet etmesi gerekliliği fikri, 1969 yılında Walthamstow Lions Kulübü'nce desteklendi ve bazı ev yapımı ekipmanlarla bir bahçe kulübesine stüdyo kuruldu. Lions'un sağladığı kaynaklarla, radyo istasyonu, altı gönüllü ile birlikte yalnızca pazar akşamları üç saat yayın yapmaya başladı. 1970 yılında, mevcut stüdyoya yapılan ek bir kulübe aracılığı ile stüdyonun fiziki şartları iyileştirildi ve sonrasında havadan yayın başlatıldı. 1971'de başta üç akşam olarak başlatılan yerel haber programı, haftanın beş akşamı yayınlanmaya başlandı. 1974 yılında kulüple yaşanan anlaşmazlık ve kurucu üyenin radyodan ayrılması üzerine bazı sıkıntılar yaşansa da 1976 yılında, radyo bir bağış fonuna bağlanarak, sonraki uygulamalarıyla başarısını kanıtladı. Radyo, yayınlarını önce -şu anda her ikisi de kapalı olan- Chingford Hastanesi, daha sonra ise Wanstead Hastanesi'ne kadar genişletti. Radyo, 1982 yılında Lions kulübüyle tüm ilişkisini kestikten sonra, bir sosyal yardım kuruluşu olarak finansal anlamda tamamiyle kendine yeter hale geldi. Sosyal yardım hareketleri sayesinde, radyonun finansal olanakları çok güçlendi ve nihayetinde radyo, 1991 yılında hastanenin D bloğunda profesyonelce inşa edilmiş iki stüdyodan oluşan yeni yerinde yayınlarını sürdürmeye başladı. Kazanılan ödüllerle birlikte yayın içerikleri de çeşitlendi ve yayın süreleri uzatıldı. 2000'ler itibarı ile 7 gün 24 saat yayın yapmaya başlayan Whipps Cross Hastane Radyosu, yatak başucu televizyon ve radyo üniteleriyle birlikte en yeni teknik donanımlara sahip oldu. 2009 yılında 40. yılını kutlayan Whipps Cross Radyo, bugün hala İngiltere'nin en etkili hastane radyolarından biri olarak, 45 gönüllüsüyle birlikte hastalara ve hastane çalışanlarına radyo yayın hizmeti sunmaktadır.

2.1. Önem ve Amaç

Sağlık, bireylerin ve toplumların, insanlık tarihi boyunca en çok önemsedikleri konuların başında gelmektedir. Her ne kadar kavramsal olarak sağlık iletişimi, 70'ler itibarı ile belirli bir disiplin olarak ortaya çıkmış olsa da sağlığa dair bilgilerin kitlelere aktarılma çabası ve uygulamaları çok daha eskilere dayanmaktadır. Radyonun bir kitle iletişim aracı olarak yaşamımıza dahil olması ile, hastalara moral, motivasyon kaynağı olması amacıyla sağlık iletişiminin bir aracı olarak kullanılmaya başlanması aynı döneme denk gelmektedir.

Türkiye'de, örneklerine rastlanmayan, ancak dünyada pek çok gelişmiş ülkede etkili biçimde kullanılan "hastane radyoculuğu" sağlık iletişiminin en eski ve kendine özgü örneklerinden biridir. Hastane radyoculuğu uygulamaları hem yayıncılık pratiklerini hem de hastanın muhatap olabileceği paydaşlarla arasındaki psikososyal bağı kurabilen, sağlığa yönelik pratikleri içermektedir. Hastane radyoculuğu, doğrudan insan sağlığına hizmet eden yapısı gereği önemsenmesi gereken bir yayıncılık alanıdır. Bu çalışma,

² *<http://wxhr.org.uk/about/history/> & Hughes, P.

Whipps Cross Hospital Radio örneği üzerinden, “hastane radyoculuğu” uygulamalarının ne amaçla gerçekleştirildiğine, neleri içerdiğine ve yönetim sürecine dair genel bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Türkiye’de, bugüne kadar hastane radyolarıyla ilgili herhangi bir akademik çalışma yapılmamış olması ise çalışmayı önemli kılmaktadır.

2.2. Araştırma Soruları

1. Hastane radyoculuğu, hangi uygulama içerikleriyle izler-kitleye sunulmaktadır?
2. ‘Hastane radyoculuğu’nun ne tür uygulamaları sağlık iletişimi kapsamında değerlendirilebilir?
3. Hastane radyo yayıncılığı uygulaması, psikososyal tedavi olanağını, ne tür program içerikleriyle sağlamaktadır?
4. Etkili kişilerarası iletişim olanakları, hastane radyo yayıncılığı kapsamında nasıl uygulanmaktadır?

2.3. Yöntem

Mevcut araştırma, alanla ilgili gerekli literatür taramasının ardından, nitel araştırma yöntemi olarak kabul edilen derinlemesine mülakat tekniğiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan derinlemesine görüşme tekniği açık uçlu, keşif odaklı bir yöntemdir. Amaç katılımcıların bakış açısını ve perspektifini ortaya koyarak; ortak tutum, düşünce veya fikirlere dayalı sonuçlar çıkarmaktır (Baş ve Akturan, 2008: 111-116). Açık uçlu derinlemesine görüşmede, araştırmacının elinde, önceden saptanmış bir dizi konu veya alan vardır. Araştırmacı görüşmenin akışı içinde önceden saptadığı alanlara yoğunlaşmayı hedefler (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 121).

Her ne kadar temel soru formu görüşme öncesinde hazırlanmış olsa da Whipps Cross Hastane Radyosu yöneticisiyle video-konferans aracılığıyla gerçekleştirilen görüşme sırasında konuşulan pek çok farklı konu yeni soruların sorulmasına neden olmuş ve soru formu nihai şeklini almıştır.

2.4. Sınırlılıklar

Hastane radyoculuğu uygulamalarının en fazla olduğu, sistemli ve kapsamlı gerçekleştirildiği ülke İngiltere’dir. İngiltere’de bu alanda çok etkin çalışan bir dernek (Hospital Broadcasting Association) dahi mevcuttur. Çalışma kapsamında, hastane radyo yayıncılığı uygulaması gerçekleştiren çeşitli radyoların web sitelerinden edinilen bilgilerle kapsamlı bir çıkarım yapmanın bilimsel açıdan mümkün olmayacağı fikrinden hareketle, çalışma literatür taramasının yanı sıra derinlemesine mülakat tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, en etkin uygulama örnekleri İngiltere’de bulunduğundan, çalışma Londra’da bulunan en yaygın ve köklü hastane radyosu Whipps Cross Hospital Radio örnek olay çalışması ile sınırlandırılmıştır. Diğer ülkelerdeki hastane radyolarının önemli bir kısmına ulaşılmış olup, pek çoğunun düzenli yayın yapmada sorun yaşadığı, kimi çocuk hastanelerinde bulunan hastane radyolarının hasta yataklarına ulaşmadan, yalnızca çocuklar için sosyalleşme alanı olarak kullanıldığı anlaşılmıştır (bkz. Radio Lollipop, Radio Bedrock). Whipps Cross Hospital Radio 7/24 yayın olanağına sahip, çok sayıda aktif gönüllüsüyle etkili yayınlar gerçekleştirebilen önemli bir örnektir.

2.5. Bulgular³

Whipps Cross Hastane Radyosu, Whipps Cross Hastanesinin tamamında, 550'den fazla yatağa, içerisinde radyo, televizyon ve telefon bulunan başucu eğlence konsolları aracılığıyla yayınlarını ulaştırmaktadır. Konsollar, çok yönlü dijital dağıtım kanallarıyla hasta yataklarına yönlendirilmiştir. Bununla birlikte yayınlar, hastanenin belirli toplu kullanım alanlarına yerleştirilen ses monitörleri aracılığıyla da hedef kitleye ulaştırılmaktadır. Tuneln radyo uygulaması ve radyonun web sitesi aracılığı ile internet üzerinden de yayınlara ulaşılabilmektedir.

Tamamen gönüllülerden oluşan bir programcı kitlesine sahip olması nedeniyle, radyo programlarına yönelik bir reyting ölçümü yapılmamaktadır. Ancak, başucu konsollarından gelen veriler, her gün toplam hasta sayısının en az %10'unun radyoyu dinlediğini ve radyonun, Ocak-Mart 2017 döneminde toplamda 1282 saat aktif olarak dinlendiğini göstermektedir.

Radyo çalışanlarının tamamı gönüllülerden oluşmaktadır ve gönüllü ekibi, radyonun finansal gerekliliklerini kendi çabalarıyla karşılamaktadır. Finansal kaynaklar, dış etkinlikler için firmalara kiralanan ses sistemlerinden elde edilen gelir, bağışlar ve Hasta Dergisi (Patient Magazine) için sağlanan editoryal destek ve reklam satışı karşılığı alınan maddi katkılardır. Yılda ortalama 2000-3000 İngiliz sterlini kazanılıp, harcanmaktadır. Müzik lisans ücretleri ve haber servislerine ödenen rakam da kazanılan bu para içinden finanse edilmektedir. Hastanenin radyo için ücretsiz sağladığı olanaklar; stüdyolar için verilen fiziki alan, elektrik ve telefon hizmetleridir.

Eski bir BBC profesyoneli olan radyo yöneticisi Phil Hughes'da dâhil olmak üzere, tüm radyo çalışanları, herhangi bir ücret almadan gönüllülük esasıyla radyoya hizmet vermektedir. Canlı yayınlar, özellikle akşamları ve hafta sonları yapılırken, diğer zamanlarda otomatik şarkı listesi dinleyicilere ulaştırılır. Hastane çalışanları, radyo yayınlarında herhangi bir görev üstelenmemektedir.

Radyoda çalınacak olan şarkı seçimlerinde, hastaların dinlemek istedikleri şarkılara öncelik verilir. Bu doğrultuda, yayın içeriklerinin önemli bir kısmı, hastaların da talebi üzerine, pop olmayan hafif ritimli sakin, dinlendirici müziklerden oluşur. Klasik müzik ve heavy metal müzik de zaman zaman radyoda çalınan müzik türleridir. Müziğin teröpatik etkileri önemsenmekle birlikte, daha çok hastaların talepleri dikkate alınmaktadır. Müzik, hastanede yatan hastaların ortalama yaşının 55 olması nedeniyle, bu yaş grubuna hitap edecek biçimde seçilir. Bunun dışında, uydu aracılığı ile Sky News'den alınan saat başı haberler, diğer sosyal yardım ve destek gruplarıyla ilgili bilgiler, hükümetin sağlık tavsiyeleri, program tanıtımları, sezonuna göre hafta sonu spor yorumları, günlük kısa hikâyeler, geceye uygun şiirler, yerel görüşleri içeren bazı röportajlar ve hastalarla gerçekleştirilen canlı mikrofon sohbetleri, radyonun diğer program içeriklerini oluşturur. Program içerikleri hazırlanırken, herhangi bir uzmanlık bilim alanından özellikle (sistemli ve bilinçli biçimde) faydalanılmamaktadır. Gönüllü radyo programcısı, genel yetenekleri çerçevesinde, sağlıkla ilgili ya da ilgisiz konularda içerik hazırlamaktadır.

Hastalarla olan etkileşim, başucu konsolunda bulunan sistem aracılığıyla doğrudan stüdyoya bağlı olan on-air ya da off-air sohbet araçlarıyla hastalarla gerçekleştirilen sohbetler, program öncesinde hastalardan alınan program içerik talepleri, hastaların odalarına gerçekleştirilen rutin ziyaretler, zaman zaman hastalara gönderilen e-postalar ve telefon mesajları gibi yöntemlerle sağlanmaktadır. Radyo çalışanları, etkili bir kişilerarası iletişim gerçekleştirebilmek için, hastalarla doğrudan yatakları başında sohbet etmeyi tercih etmektedirler.

Radyo programcıları, sağlık alanında özel eğitim almış sağlık profesyonelleri olmamakla birlikte, hastalara program içerikleri aracılığıyla sağlıklı yaşam ve belirli hastalıkların önleyici süreçleri ve tedavileriyle ilgili çok çeşitli içerikleri sunmaktadır. Müzikal unsurlarla desteklenmiş kısa süreli sağlık tanıtımları bu içeriklerin başında gelir. Örneğin; şekerin insan sağlığı üzerinde yarattığı olumsuz etkiler, sebep olabileceği hastalıklar ve çözüm önerileri gibi bilgiler, kısa süreli radyo tanıtım sesleri aracılığıyla düzenli olarak hastalara/dinleyicilere aktarılmaktadır. Bunun haricinde, diğer pek çok program içeriğinde de sağlık tavsiyelerine rastlamak mümkündür.

Hastaların radyodan öncelikli beklentileri, herhangi bir ziyaretçinin herhangi bir şekilde kendileriyle iletişime geçmelerine yöneliktir ve Whipps Cross radyo istasyonu, hem sosyal yardım kapsamında fiziki koşullarda hastaların bu taleplerini gerçekleştirmekte, hem de yayınları ve canlı bağlantıları aracılığıyla hastalar ve onlarla birlikte olmak isteyen ziyaretçileri buluşturmaktadır. Hastane radyosu tamamıyla hastalar için kurulmuş bir organizasyondur ve gönüllü radyo çalışanları radyoda geçici dahi olsalar, hastaların yaşamları konusunda oldukça özenli ve doğru bir yaklaşımla hareket ederler.

Sonuç

Etkili bir “hastane radyoculuğu” hizmeti sunmanın iki önemli ayağı bulunmaktadır. Biri yeterince gönüllünün sorumluluk bilinciyle bu alanda görev alması, diğeri ise etkili teknolojik olanakların hizmet olarak hastalara sunulmasıdır. Sesli ve görüntülü içerikleri hastaların yatağına kadar ulaştırabilen çoklu-medya aracı başucu konsolları, bu alanda en önemli araçlardan kabul edilmektedir. Her ne kadar pek çok hastane radyosu, yalnızca hizmet verdiği hastane sınırları içerisindeki hastalara kapalı devre teknolojiyle ulaşmayı öncelikli olarak hedeflese de yayın olanaklarının çeşitlenmesi ve yayınların daha geniş kitlelere ulaşması, gönüllülerin motivasyonlarını güçlendirmesi bakımından önem arz etmektedir.

Ancak, bir başka açıdan bakıldığında, hastane radyolarının hastalar üzerindeki olumlu etkileri en çok psikososyal açıdan gerçekleşmektedir. Hastane radyolarını birer kitle iletişim aracı olarak görmeyip, kişilerarası iletişim aracı olarak benimsemek, hastalarla daha yakın ve samimi iletişim kurabilmenin yolunu genişletir. Bu nedenledir ki, Whipps Cross hastane radyosunda da pek çok diğeri hastane radyosunda olduğu gibi, hastalar zaman zaman, radyo programcıları tarafından yataklarında ziyaret edilmektedir. Bu yolla, onlarla samimi bir iletişim kurulabilmekte, şarkı istekleri ya da program içeriklerine yönelik talepleri başucu konsollarının haricinde, yüz yüze görüşmeler esnasında da alınarak, onlarla çok daha sıkı bağlar kurulabilmektedir.

Hastane radyoları, hastalar için birer sosyalleşme aracı olmalarının yanı sıra, radyo programcıları aracılığıyla sağlık bilgilerini hastalara doğrudan ulaştırabilme

kapasitelerinden dolayı, eğitici, bilgilendirici bir niteliğe de sahiptir. Radyolar, sınırlı sayıda hastaya hizmet etmeleri sebebiyle, gönüllü radyo programcılarının, bu hastaların hastalık süreçlerini iyi takip etmeleri sonucunda, doğrudan hastaya ve onun iyileşme sürecine faydası olabilecek önemli çıktılar elde edilebilir. Hastaları doğrudan ilgilendiren sağlık bilgilerinin paylaşılması, tedavi sürecinde tamamlayıcı bir etkiye sebep olur.

Hastane radyolarında yayın amaçlı çalışan gönüllülerin desteğinin yanı sıra, uygun teknolojinin sağlanması ve bu alanda düzenli yatırımın gerçekleştirilebilmesi, stüdyolar için gerekli fiziki mekânların sağlanması için, hükümetlerin, sağlık bakanlıklarının, hastanelerin, derneklerin, her türlü yerel girişimin ve düzenli bağışçıların sürece olan katkıları da çok önemlidir. Hastane radyoculuğu uygulamalarının hiçbir ticari yönü bulunmamakta ve tüm faaliyetler tamamıyla sosyal sorumluluk ve sosyal fayda üzerine kurulu bir sistemdir. Bu bakımdan sürdürülebilirliği, gönüllülüğün teşvikine ve finansal desteğin bağışçılar ve hükümet tarafından karşılanabilmesine bağlıdır.

Müziğin insanların duygu durumları üzerinde yarattığı etkiler de "hastane radyoculuğu" nun uygulama alanına girmektedir. Hastane yayıncıları, hastalardan aldıkları şarkı istekleri dışında da çalacakları müziklerin, onların ruh halleri üzerinde yaratacakları etkileri önemseyerek seçmektedirler.

Küçük çapta da olsa, hastane radyoculuğu uygulamalarının, birer radyoculuk uygulaması olması sebebiyle, radyo sektörüyle olan bağları da söz konusudur. Hastane radyoları, radyo programcı adayları için önemli birer basamak olarak görülmektedir. Bu sebeptendir ki, özellikle Birleşik Krallık'ta pek çok mevcut radyo profesyonelinin hastane radyolarında geçmiş tecrübeleri bulunmaktadır.

Tüm bunlar değerlendirildiğinde, hastane radyoculuğu uygulamalarından etkili ve olumlu sonuçlar alabilmek için tüm paydaşların sürece ilgi göstermesi önem arz etmektedir. Gönüllü amatör ve profesyonel radyo yayıncıları, sağlık uzmanları, devlet aygıtları, bağışçılar, teknik uzmanlar, müziğin iyileştirici gücü üzerinde bilgi sahibi araştırmacılar bir araya geldiğinde "hastane radyoculuğu" için harcanan maddi ve manevi emeğin olumlu sonuçları en üst düzeyde alınabilir. Tüm bu paydaşların ortak paydası ise gönüllülük bilincidir.

Kaynakça

- Allen, K.; Golden, L. H.; Izzo Jr, J. L.; Ching, M. I.; Forrest, A.; Niles, C. R.; Barlow, J. C. (2001). "Normalization of hypertensive responses during ambulatory surgical stress by perioperative music. *Psychosomatic medicine*". 63(3): 487-492.
- Baş, T. ve Akturan, U. (2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Casiday, R., Kinsman, E., Fisher, C., & Bamba, C. (2008). "Volunteering and health; what impact does it really have?" London: Volunteering England.
- Chantler, P. & Stewart, P. (2009). *Essential Radio Journalism*. London: A & C Black Publishers Limited.
- Du pre, A. (2005). *Communicating about health: Current issues and perspectives*. Boston: McGraw Hill.

- Dutta, M. (2007). "Communicating about culture and health: Theorizing culture- centered and cultural-sensitivity approaches". *Communication Theory*, 17: 304-328.
- Evans, D. (2002). "The effectiveness of music as an intervention for hospital patients: a systematic review". *Journal of Advanced Nursing*, 37(1): 8-18.
- Fitzsimons, B., Goodrich, J., Bennett, L. & Buck, D. (2014) *Evaluation of King's College Hospital Volunteering Service*. London: King's Fund.
- Fleming, C. (2002). *The Radio Handbook*. 2nd ed. London: Routledge.
- Freimuth, V. & Linnan, H. W. & Potter, P. (2000). "Communicating the Threat of Emerging Infections to the Public". *Emerging Infectious Diseases*, 6(4): 337– 347.
- Fuqua, J. V. (2003). "You take care of the patients, we'll take care of their TV - Attending to hospital television". *Journal of Television and New Media*. 4(3): 231-256.
- Galea, A., Naylor, C., Buck, D., & Weaks, L. (2013). *Volunteering in acute trusts in England. Understanding the scale and impact*. London: King's Fund
- Georghiou, T., & Bardsley, M. (2014). *Exploring the cost of care at the end of life*. London: Nuffield Trust Report.
- Giles, D. C. (2009). "Parasocial interaction: A review of the literature and a model for future research". *Media Psychology*. 4(3): 279-305
- Jones, K. (2007). "Review of Music as a transfer of faith: Towards recovery and healing". *Journal of Research in Nursing*, 12(1): 101 – 102.
- Khanna, J.S. & Kotwal, P. (2010). "Effect of music therapy and meditation along with conventional physiotherapy management in sub-acute stroke patients". *British Journal of Sports Medicine*, 44: i14-i14.
- Kreps, G.L. (1988). The pervasive role of information in health and health care: Implications for health communication policy. In *Communication yearbook 11*, Ed. J.A. Anderson, Newbury Park, CA: Sage. 238- 276.
- Lister, B. & Mitchell, C. & O'Shea, T. (2010). *Managing Radio*. England: Online edition by Sound Concepts <http://www.soundconcepts.ltd.uk/managingradio/Managing%20Radio%20v2.pdf>
Erişim tarihi: 27.07.2017
- Maibach, E. & Holtgrave, D. R. (1995). "Advances in Public Health Communication. Annual Review of Public Health". 16: 219- 238.
- Marinescu, V. & Mitu, B. (2016). *The Power of the Media in Health Communication*. London and New York: Routledge.
- Mitchell, L. A., MacDonald, R. A., & Brodie, E. E. (2006). "A comparison of the effects of preferred music, arithmetic and humour on cold pressor pain". *European Journal of Pain*, 10(4): 343-351.
- Mundle, C., Naylor, C., & Buck, D. (2012). *Volunteering in Health and Care in England. A Summary of Key Literature*. London: The King's Fund.
- Naylor, C., Mundle, C., Weaks, L., & Buck, D. (2013). *Volunteering in health and care: securing a sustainable future*. London: King's Fund.
- Nyirenda, D. & Makawa, T. C. & Chapita, G. & Mdalla, C. & Nkolokosa, M. & O'byrne, T. & Heyderman, R. & Desmond, N. (2016). "Public engagement in Malawi through a health-talk radio programme 'Umoyo nkukambirana': A mixed-methods evaluation". *Public Understanding*

of Science. 1-14.

Odine, M. (2014). "Youth in South Africa Bond with Radio". *Studies in Media and Communication* 2(2): 49-59.

Parker, J. C. & Thorson, E. (2009). *Health Communication in the New Media Landscape*. New York: Springer Publishing Company.

Parrott, R. (2004) "Emphasizing "communication" in health communication". *Journal of Communication*, 54: 751-787.

Salmon, C. T., & Atkin, C. (2003). "Using media campaigns for health promotion". In T. L. Thompson, A. M. Dorsey, K. I. Miller, & R. Parrott (Eds.). *Handbook of health communication*. Mahwah, NJ: Erlbaum. 449-472.

Schiavo, R. (2014). *Health Communication From Theory to Practice*. 2nd ed. San Francisco: Jossey-Bass.

Starkey, G. (2016). "Radio: The resilient medium in today's increasingly diverse multiplatform media environment". *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*. 1-11.

The Hospital Broadcasting Association. (2017). <https://www.hbauk.com/about-hba> Erişim tarihi: 16.07.2017.

The Hospital Broadcasting Association (2016). https://www.hbauk.com/system/files/HBAImpactReport_MainReport_0.pdf Erişim tarihi: 12.07.2017.

Thomas, R. K. (2006). *Health Communication*. New York: Springer Science and Business Media.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 7. bs. Ankara: Seçkin Yayınları.

<http://wxhr.org.uk/about/history/> Erişim tarihi: 20.05.2017

Görüşme:

Hughes, Phil. Whipps Cross Hastane Radyosu Yöneticisi. 17 Mayıs 2017.

Ekler:

"Hastane Radyoculuğu" Mülakat Soruları

- 1) Radyo istasyonunuzun kapsama alanı nedir? Yayınlarınız ortalama kaç kişiye ulaşmaktadır?
- 2) Yayınlarınızı hangi iletim araçlarıyla dinleyicilerinize ulaştırıyorsunuz? (FM, İnternet, mobil uygulama, kapalı devre radyo vs.)
- 3) Radyo istasyonunuz için nasıl finansman sağlamaktasınız? Radyo istasyonunuzun gelir kaynakları nelerdir?
- 4) Program içeriklerini kimler üretir ve radyo programcılarınız kimlerden oluşmaktadır? (Gönüllü radyo profesyonelleri, gönüllü amatör radyo programcıları, profesyonel maaşlı çalışanlar, gönüllü sağlık personeli, profesyonel sağlık personeli ...)
- 5) Program içeriğiniz hakkında genel bilgi verebilir misiniz?
- 6) Özellikle, ne tür program içeriklerinin ve müziklerin terapötik olduğunu düşünüyorsunuz?
- 7) Radyo programlarınızı daha etkili hale getirmek için hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?
- 8) Etkili kişilerarası iletişim olanakları, hastane radyo yayıncılığı kapsamında nasıl uygulanır?

9) Programcılar, programlarını sunarken iletişim, psikoloji, sosyoloji, eczacılık ve tıp gibi bilimsel dayanaklardan nasıl yararlanırlar?

10) Hastaların, radyo gönüllülerinden genel beklentileri nelerdir?

Hospital Radio Station Interview Questions

1) What is the coverage area of your radio station? On average, how many people do your broadcasts reach?

2) Through which transmission facilities do your broadcasts transmit to your audiences? (FM, Internet, mobile application, closed-circuit radio etc.)

3) How do you obtain finance for your radio station? What are the income sources of your radio station?

4) Who produce contents of programs and who are your radio announcers? (Volunteer radio professionals, volunteer amateur radio programmers, professional salaried employees, volunteer healthcare staff, professional healthcare staff...)

5) Could you give general information about your program contents?

6) In particular, what kind of program contents and music do you think are therapeutic?

7) Which methods do you use to make your radio programs more interactive?

8) How are effective interpersonal communication facilities implemented within the scope of hospital radio broadcasting?

9) How do programmers benefit from scientific bases such as communication, psychology, sociology, pharmacy and medicine when presenting their programs?

10) What are the general expectations of patients (children) from radio employees?